

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

REMISSVAR (UF/2010/69908/FIM)

Europeiska kommissionens förslag till en inre marknadsakt

Kommissionens meddelande om en inre marknadsakt är en uppföljning av förre kommissionären Mario Montis rapport från maj 2010. Monti fick uppdraget av kommissionspresidenten Barroso att presentera en rapport med idéer för att förbättra inre marknaden. Den är fortfarande kärnan i EU-samarbetet trots att samarbetet utvidgats till nya politikområden efterhand. Att minska rörlighetshinder, öka transparensen och främja konkurrensen på inre marknaden är prioriterade uppgifter för EU.

Inre marknadsakten innehåller 50 initiativ som ska stärka den europeiska ekonomin och arbetsmarknaden. Remissinstanserna har ombetts att med motiveringar peka ut de fem åtgärder i akten som de anser mesta angelägna. Vidare de fem som anses minsta angelägna samt åtgärder som saknas i meddelandet. Saco har valt att kommentera åtta förslag i det följande.

Förslag nr 22: Kommissionen kommer senast 2012 att lägga fram ett förslag till beslut som syftar till att garantera ömsesidigt erkännande av elektroniska identifierings- och autentiseringssystem över hela EU, på grundval av nätbaserade elektroniska autentiseringstjänster som bör tillhandahållas i alla medlemsstater. Under 2011 kommer kommissionen att föreslå en ändring av direktivet om e-signaturer för att skapa en rättslig ram för gränsöverskridande erkännande och driftskompatibilitet för säkra e-autentiseringssystem.

Kommentar:

Saco vill påtala att studenter, unga och akademiker som arbetar och rör sig inom EU har stor behållning av ett fungerande förfarande för e-legitimation/liknande. Sverige ligger långt framme och med e-legitimation/liknande går det att anmäla sig till högre utbildning, söka studielån, göra bankärenden, ha kontakt med myndigheter etcetera. Idag finns det begränsningar i e-legitimationen som skulle kunna åtgärdas om fler länder insåg nyttan av e-legitimation så som myndigheter och företag i Sverige gjort. Det är därför viktigt att inte glömma bort den vanliga medborgaren när e-strategin ses över.

Josefin Edström
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 20
josefin.edstrom@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

Mario Monti skriver i sin rapport att det med åren har uppstått allt större spänningar mellan marknadsintegrationen på överstatlig nivå och socialt skydd på nationell. EU-domstolens avgöranden i målen Viking, Laval, Rüffert m fl har skapat farhågor för att ökad ekonomisk frihet och avskaffandet av regleringar leder till att sociala rättigheter avvecklas på nationell nivå. Förslagen 29 och 30 i kommissionens inre marknadsakt tar upp centrala frågor i detta sammanhang.

Förslag nr 29: Med utgångspunkt i den nya strategin för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna, kommer kommissionen att se till att de rättigheter som garanteras enligt stadgan (t.ex. rätten att vidta kollektiva åtgärder) respekteras. Kommissionen kommer att i förväg göra en fördjupad analys av de sociala konsekvenserna av alla lagstiftningsförslag rörande den inre marknaden.

Förslag nr 30: Kommissionen kommer att anta ett lagstiftningsförslag 2011 med syftet att förbättra genomförandet av direktivet om utstationering av arbetstagare, som skulle kunna omfatta eller kompletteras med ett förtydligande av utövandet av de grundläggande rättigheterna inom ramen för de ekonomiska friheterna på den inre marknaden.

Kommentar:

Saco anser att det är positivt att genomföra sociala konsekvensanalyser innan kommissionen presenterar förslag till ny lagstiftning. Saco skulle dock vilja se en starkare skrivning för att skydda strejkrätten. Här finns flera alternativ; Europafacket har t ex ställt sig bakom kravet på en social framstegsklausul, den skulle ge strejkrätten immunitet mot reglerna för den inre marknaden, i vart fall skulle den slå fast att grundläggande mänskliga och fackliga rättigheter inte är underordnade de ekonomiska friheterna. Ett alternativ som Mario Monti pläderade för när det gäller tolkning och tillämpning av utstationeringsdirektivet, och som inte nämns i kommissionens meddelande, är att införa en bestämmelse som garanterar strejkrätten utifrån en förebild av artikel 2 i rådets förordning (EG nr 2679/98) och med en mekanism för informell lösning av arbetsmarknadstvister som rör tillämpningen av direktivet.

Saco är stark förespråkare för att rörligheten på den inre marknaden ska underlättas för personer. Det gäller inte minst för studenter, forskare och yrkesutövare. Förslagen 31, 33, 34 och 35 ligger alla i linje med detta.

Förslag nr 31: Kommissionen kommer att granska direktivet om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (pensionsfonder) under 2011 och kommer att utarbeta andra förslag på grundval av grönboken om pensioner från juli 2010, bland annat för att åtgärda de hinder som rörliga arbetstagare ställs inför när de förbereder sin pension.

Kommentar:

När det gäller den allmänna lagstadgade pensionen finns regler för hur de tjänas in och faller ut för dem som arbetat i flera olika medlemsstater. Däremot är osäkerheten om de kompletterande tjänstepensionerna ett avsevärt hinder för rörligheten inom EU.

Saco är i grunden positiv till flytträtt av intjänade pensionsrätter. Enligt vår uppfattning är det en grundförutsättning för flytt av pensioner mellan medlemsländerna att regelverken inom respektive land dessförinnan uppfyller alla förutsättningar för mobilitet inom landets gränser samt att intjänade

pensionsrätter är oantastbara. Intjänad pensionsrätt i form av fribrev får inte heller missgynnas med avseende på avgifter och kapitalavkastning.

EU:s direktiv om tjänstepensionsinstitut 2003 utgör ett första steg mot en gemensam marknad för tjänstepensioner. Syftet är att tjänstepensionskapital ska kunna förvaltas effektivt samtidigt som pensionstagarnas trygghet garanteras. De nya reglerna innebär att detaljerade regler ersatts av generella principer såsom aktsamhetsprincipen, marknadsvärderingsprincipen och inte minst trafikljussystemet. Tjänstepensionsmarknaden öppnades för internationell konkurrens.

Saco finner att det för närvarande inte finns behov av ändringar i direktivet. Eventuella ändringar får anstå i avvaktan på en fullständig bild av rörligheten på den inre marknaden och samordningen av intjänade pensionsrättigheter.

Möjlighet att flytta pensionskapital är i första hand något som är lämpligt för avgiftsbestämda pensionssystem. Uppenbara hinder för en i EU fungerande flyttmarknad av pensionskapital är varje lands skattesystem, regler och administration. Pensionssystemen bör härutöver undanröja långa kvalifikationstider och vara oantastbara. Andra problem för en fungerande flyttmarknad inom EU är rent försäkringstekniska, som exempelvis

- antagande om dödlighet skiljer sig inom och mellan länderna
- regler om placering av kapital
- olika regelverk för belastningar av kapitalet
- tillsynen av pensionskapitalet i bolag, fonder, m.m.

En upplysningstjänst för att individer ska kunna se sina intjänade pensionsrätter inom EU är en god idé. En eventuell förebild för en sådan tjänst kan webbportalen "minpension.se" i Sverige utgöra. En förutsättning är givetvis att en sådan tjänst kan genomföras till rimliga kostnader.

Förslag nr 33: Under 2012 kommer kommissionen att föreslå lagstiftning som reformerar systemet för erkännande av yrkeskvalifikationer, vilken kommer att bygga på en utvärdering av regelverket 2011. Syftet är att underlätta rörligheten för arbetstagarna och anpassa utbildningen till de nuvarande arbetsmarknadsbehoven. Fördelarna med en yrkeslegitimation (som styrker yrkesbehörighet) kommer att utvärderas i detta sammanhang.

Förslag nr 35: Kommissionen kommer att garantera genomförandet av den europeiska ramen för kvalifikationer, i partnerskap med medlemsstaterna. Den kommer att föreslå en rekommendation från rådet för att främja och erkänna utbildning utanför skolsystemet ("icke formellt och informellt lärande"). Den kommer även att föreslå att det införs ett europeiskt färdighetspass som gör det möjligt för var och en att visa och styrka de kunskaper och färdigheter som de tillägnat sig under hela livet. Den kommer att inrätta en sluss mellan den europeiska ramen för kvalifikationer och nomenklaturen över yrken (yrkesområden) i Europa.

Kommentar till förslagen nr 33 och nr 35:

Det europeiska ramverket för kvalifikationer EQF ska underlätta jämförelser av kvalifikationer och färdigheter. Idealt hade varit att EQF i sig använts direkt i alla länder men detta är svårt att implementera till följd av nationella skillnader vad gäller utbildningsväsende m.m. De nationella ramverk NQF, som utarbetas, bland annat i Sverige, baseras på det europeiska ramverket EQF. Saco anser att om det ska vara någon mening med detta system så måste de olika ländernas NQF i så hög grad som möjligt stämma överens med varandra. Det är därför olyckligt att vissa länder valt att avvika relativt mycket från EQF (exempelvis genom att ha olika antal nivåer). Det är också centralt att beskrivningarna är värdeneutrala och så tydliga som möjligt. Vad gäller det akademiska erkännandet av utbildning över gränserna, så hanteras det till viss del inom Bolognaprocessen. Kommissionen borde fortsätta stödja Bolognaprocessen, som på sikt borgar för erkännande av akademiska examina och färdigheter inte bara inom EU, utan även i andra länder.

Förslag nr 34: I samarbete med medlemsländerna kommer kommissionen att utarbeta ett Unga på väg-kort för att underlätta rörligheten för alla unga som vill studera i ett annat medlemsland. Kommissionen kommer att bygga ut sin webbplats för Unga på väg med information om distansutbildningar och studie- och utbildningsmöjligheter i EU.

Kommentar:

Saco delar kommissionens åsikt att rörlighet bör vara ett normalt samt större inslag i utbildningen. Både individen och samhället i stort gynnas av att studenter förlägger delar av eller hela sin studietid i ett annat land. Dessa utbyten bör främja rörligheten under efterkommande yrkesliv samt höja kvalitén i utbildningen. Saco välkomnar därför kommissionens förslag om informationsinsatser för att öka rörligheten mellan medlemsländerna. Saco instämmer även i de av kommissionen föreslagna rådrekommendationerna (KOM (2010) 478, 15.9.2010) om att stärka ungas möjligheter att studera i olika länder.

En åtgärd som till viss del saknas är vikten av studievägledning, en utökad studievägledning både gentemot studenter som vill förlägga en del av sin utbildning i ett annat land men även en högre servicenivå gentemot företag som vill anställa akademiker med en utländsk utbildning.

Saco avstyrker kommissionens förslag om ett "Unga på väg-kort". Idag finns det flera olika studentkort, utfärdade av ISIC men även av nationella studentorganisationer. Studentkort är en stor intäktskälla både för studentorganisationer men också för studentkortsföretag. Företag som Kilroy, vars affärsidé är att erbjuda studenter rabatter på flygresor över hela världen, samt många studentorganisationers medlemsrekrytering, bygger på affärsidén att erbjuda rabatter till studenter. Saco anser inte att det är en uppgift för kommissionen att förhandla rabatter på varor och tjänster för enskilda kortinnehavare.

Tanken bakom "Unga på väg-kortet", att skapa en gemensam identitet för unga. En gemensam europeisk identitet skapas inte genom plastkort, utan genom utbyte av erfarenheter och upplevelser, erkännande av kompetenser, och genom ett aktivt arbete mot diskriminering. Samt genom idén att ett medborgarskap i ett medlemsland i sig garanterar fri rörlighet och möjligheten att studera och arbeta i unionen.

Däremot skulle kommissionen kunna undersöka möjligheterna att införa europeiska rörlighetslån i syfte att underlätta studier för de inom europasamarbetet som har kapacitet att tillgodogöra sig högre studier men saknar de ekonomiska medlen. Ett sådant lån bör inte förväxlas med de vanliga studielånen, där varje medlemsland för sig bör garantera möjligheten för studenten att ta med sitt studielån utomlands.

Förslag nr 49: Under 2010 kommer kommissionen att fortsätta att främja en gemensam kontaktpunkt där enskilda och företag kan få information och tillträde till stödtjänster när det gäller deras rättigheter på den inre marknaden, via internet, per telefon eller via personlig kontakt. Detta kommer att ske genom vidareutveckling av internetportalen "Ditt Europa" och genom en bättre samordning med "Europé Direct". Kommissionen kommer också att stärka partnerskapen med medlemsstaterna så att informationen om nationella regler och förfaranden också blir tillgängliga genom denna gemensamma kontaktpunkt.

Kommentar:

Information om vilka rättigheter och skyldigheter individen har vid studier och arbete i ett annat land är mycket viktigt. Till exempel vad gäller studentens rättigheter gentemot utbildningsanordnaren i ett annat land. Var vänder sig studenten när utbildningsanordnaren ändrar undervisningsspråket på utbildningen, från engelska till ett språk som studenten inte behärskar? Detta hände några svenska studenter på en utbildning arrangerad i ett annat medlemsland. Det visar på behovet av kontaktpunkterna, men också på hur utsatta studenter i ett annat land kan vara under vissa omständigheter. Kommissionen, som starkt uppmuntrar rörlighet över gränserna och studier i andra medlemsländer, bör också vara informerad om de fall där studenterna utnyttjas på detta sätt.

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Gunnar Wetterberg

Åke Zettermark

Maria Noleryd